

انسان از نگاه قرآن

بررسی ناپسندی صفات انسان در قرآن

www.ketab.ir

حجت لطفی قراملکی

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۴۰۰

سرشناسه	لطفی قراملکی، حجت، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	انسان از نگاه قرآن: بررسی ناپسندی صفات انسان در قرآن / نویسنده حجت لطفی قراملکی.
مشخصات نشر	قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۷۹ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۴۴-۲۹۵-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا.
یادداشت	کتابنامه: ص [۱۵۳]-[۱۷۳].
یادداشت	نمایه.
عنوان دیگر	بررسی ناپسندی صفات انسان در قرآن.
موضوع	صفات رذیله -- جنبه‌های قرآنی.
موضوع	Vices -- Qur'anic teaching
موضوع	انسان (اسلام) -- جنبه‌های قرآنی.
موضوع	Theological anthropology -- Islam -- Qur'anic teaching
شناسه افزوده	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
رده‌بندی کنگره	BP۱۰۳/۳
رده‌بندی دیویی	۱۵۹/۳۹۷
شماره کتاب‌شناسی ملی	۸۴۱۷۱۹۸
اطلاعات رکورد کتاب‌شناسی	فیا

شماره ردیف ۱۵۳۹
شماره موضوعی علوم قرآنی - ۷۵
۱۴۰۰-۲۹

■ انسان از نگاه قرآن (بررسی ناپسندی صفات انسان در قرآن)

- نویسنده: حجت لطفی قراملکی
- ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- چاپ: افق
- نوبت و تاریخ چاپ: اول، تابستان ۱۴۰۰
- شمارگان: ۳۰۰
- قیمت: ۳۶۰۰۰ تومان

- دفتر مرکزی: قم، خیابان شهید، کوی ممتاز، پلاک ۳۸
- تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۳۲۶
- شعبه تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و شهید منبری جاوید، ساختمان شماره ۳۱۰، طبقه سوم، واحد ۱۱۲
- تلفن و نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۶۶۱۲۱
- شعبه مؤسسه امام خمینی (ره): قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- تلفن: ۰۲۵-۳۷۱۱۳۶۲۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۴-۲۹۵-۴

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹	مقدمه معاونت پژوهش
۱۲	مقدمه
۱۳	مفاهیم
۱۳	۱. تفسیر
۱۳	۲. روایت
۱۴	۳. تفسیر روایی
۱۴	۴. صفت
۱۵	۵. ناپسند
۱۶	۶. انسان‌شناسی
۱۶	۷. شناخت

فصل اول: گونه‌شناسی صفات ناپسند انسان

۲۰	مقدمه
۲۱	نزاع کردن (جدل)
۲۳	تنگ گرفتن
۲۶	مال‌دوستی

۲۷	زبان
۲۹	ستیزه‌جویی
۳۰	ناتوانی (ضعف)
۳۴	طغیان
۳۷	ستم (ظلم)
۴۰	نادانی
۴۳	ناسپاسی
۴۷	شتاب‌زدگی
۵۰	آزمندی (حرص)
۵۳	بی‌تابی (جزع)
۵۵	مباهات (فخر)
۵۷	سرمستی (فرح)
۶۰	تلاش سرسختانه
۶۲	مشقت
۶۴	تباهی (فساد)
۶۷	بخیل بودن
۶۸	ناشایسته‌کار بودن
۷۰	فریب خوردن
۷۲	جمع‌بندی و نتیجه

فصل دوم: تفسیر روایی صفات ناپسند انسان در قرآن

۷۸	مقدمه
۷۸	انسان ستمگر
۸۵	انسان طغیانگر

۸۷	انسان فریب خورده (مغرور)
۹۰	انسان بدکار (فاجر)
۹۱	انسان سرمست و مباحانگر
۹۳	انسان بخیل (قتور)
۹۴	انسان در سختی
۹۵	انسان مجادله گر
۹۶	انسان در زیان
۹۹	شتاب زدگی انسان
۱۰۲	انسان آزمند، بی تاب و بخیل
۱۰۳	ستیزه جویی انسان
۱۰۴	انسان ناتوان (ضعیف)
۱۰۶	انسان ناسپاس
۱۰۸	انسان سرسختانه در تلاش
۱۰۸	جمع بندی و نتیجه گیری

فصل سوم: چگونگی حل ناسازگاری برخی صفات ناپسند و صفات پسندیده انسان در قرآن

۱۱۴	مقدمه
۱۱۴	انسان ستمگر و غیر ستمگر
۱۱۹	انسان ستمگر، عدم جانشینی ستمگران
۱۲۲	انسان دانا و نادان
۱۲۴	انسان بدکار و پرهیزکار
۱۲۵	انسان بی تاب و شکیا
۱۲۸	انسان مال دوست و بخشنده

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت اصیل‌ترین، جاودانه‌ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق چه جان‌ها که در راه آن نباخته، و جاهلان و باطل‌پرستان چه توطئه‌ها و ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته‌اند. چه تلخ‌واقعیتی است مظلومت حقیقت، و چه شیرین حقیقتی است این واقعیت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل ازین رفتنی و نگونسار. این والا و بالاسبی حقیقت، گذشته از سرشت حق، وام‌دار کوشش‌های خالصانه و پایان‌ناپذیر حقیقت‌جویی است که در عرصه نظر و عمل کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته‌اند، و در این میان نقش و تأثیر ادیان و پیامبران الهی، و به‌ویژه اسلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و جانشینان برحق و گرامی او علیه السلام برجسته‌ترین است.

دانشمندان نام‌آور شیعه رسالت خطیر و بی‌نظیر خویش را بهره‌گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن گوهر ناب حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هجوم ظلمت‌پرستان حقیقت‌گریز دانسته و در این راه دیده‌ها سوده و جان‌ها فرسوده‌اند. اکنون در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به‌کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در عرصه‌های گوناگون برای سیطره بر جهان

می‌کوشند، رسالت حقیقت‌خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به‌ویژه عالمان دین، پس عظیم‌تر و سخت دشوارتر است.

در جهان تشیع، پژوهشگران حوزوی در علوم فلسفی و کلامی، تفسیری و حدیثی، فقهی و اصولی و نظایر آن کارنامه درخشانی دارند، و تأملات ایشان بر تارک پژوهش‌های اسلامی می‌درخشد. در زمینه علوم طبیعی و تجربی و فناوری‌های جدید نیز پژوهشگران ما تلاش‌هایی چشمگیر کرده، گام‌هایی نویدبخش برداشته و به جایگاه درخور خویش در جهان نزدیک شده‌اند، و می‌کوشند تا با فعالیت‌های روزافزونشان مقام شایسته خویش را در صحنه علمی بین‌المللی بازابند. ولی در قلمرو پژوهش‌های علوم اجتماعی و انسانی تلاش‌های دانشمندان این مرزوبوم آن‌گونه که شایسته نظام اسلامی است به بار ننشسته و آنان گاه به ترجمه و اقتباس نظریات دیگران بسنده کرده‌اند. در این زمینه کمتر می‌توان ردپای ابتکارات و به‌رزه خلاقیت‌های برخاسته از مبانی اسلامی را یافت و تا رسیدن به منزلت مطلوب راهی طولانی و پرچالش درپیش است. از این‌رو، افزون بر استنباط، استخراج، تفسیر و تبیین آموزه‌های دینی و سازمان‌دهی معارف اسلامی، کاوش در مسائل علوم انسانی و اجتماعی از دیدگاه اسلامی و تبیین آنها از مهم‌ترین اهداف و اولویت‌های مؤسسات علمی به‌ویژه مراکز پژوهشی حوزه‌های علمیه است.

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی: در پرتو تأییدات رهبر کبیر انقلاب اسلامی و حمایت‌های بی‌دریغ خلف صالح وی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «مد ظله العالی» از آغاز تأسیس براساس سیاست‌ها و اهداف ترسیم‌شده از سوی حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی: به امر پژوهش‌های علمی و دینی اهتمام داشته و در مسیر برآوردن نیازهای فکری و دینی جامعه، به پژوهش‌های بنیادی، راهبردی و کاربردی پرداخته است. معاونت پژوهش مؤسسه برای تحقق این مهم، افزون بر برنامه‌ریزی و هدایت دانش‌پژوهان و پژوهشگران، در زمینه

نشر آثار محققان نیز کوشیده و بحمدالله تاکنون آثار ارزنده‌ای را در حد توان خود به جامعه اسلامی تقدیم کرده است.

کتاب پیش روی، پژوهشی است در قلمرو انسان‌شناسی در قرآن که با تلاش پژوهشگر ارجمند حجت الاسلام آقای حجت لطفی قراملکی نگارش یافته است. هدف اصلی نویسنده ارائه بررسی حسن و قبح صفات قرآن انسان و نیز انتساب این صفات به انسان است برای روشن شدن حقیقت این صفات قرآنی انسان است. معاونت پژوهش از مؤلف محترم و حجت الاسلام والمسلمین استاد علی محمد قاسمی که با مطالعه و ارائه نظرهای سودمندشان، بر اتقان و غنای اثر افزوده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کند و توفیق روزافزون ایشان را از خداوند منان خواستار است.

معاونت پژوهش

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی *